

Pedagogisch handelen dagopvang 't Molentje

Inhoud

Pedagogisch handelen dagopvang 't Molentje	3
a. Het bieden van emotionele veiligheid.....	3
Middelen:	3
Leidster-kind interactie	3
Binnen – buitenruimte	3
Groepsprocessen.....	4
Activiteiten	5
Spelmateriaal	5
Stamgroep verlaten:	5
b. Ontwikkelen van persoonlijke competentie	5
Binnen-buitenruimte.....	6
Groepsprocessen.....	6
Activiteiten	6
Spelmateriaal	6
c. Ontwikkelen van sociale competentie.....	6
Middelen:	7
Leidster-kind interactie	7
Binnen-buitenruimte.....	7
Groepsprocessen.....	7
Activiteiten	7
Spelmateriaal	7
d. Het overbrengen van normen en waarden.....	7
Middelen:	8
Leidster-kind interactie	8
Binnen-buitenruimte.....	8
Groepsprocessen.....	8
Activiteiten	8
Spelmateriaal	8

Veilig slapen:.....	8
Vaste gezichten en Mentorschap	9
Vaste gezichten:	9
Mentor:	9
Het volgen en vastleggen van de ontwikkeling	9
VVE:.....	10
KIJK:	10
Protocol Signaleren Zorgkinderen:	11
Drie uursregeling	12
Tot slot.....	12

Pedagogisch handelen dagopvang 't Molentje

In de dagopvang bieden wij verantwoorde opvang, die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling en ontplooiing van het kind in een veilige omgeving. Om dit te waarborgen is dit pedagogisch handelen opgesteld.

Bij het pedagogisch beleid wordt uitgegaan van 4 opvoedingsdoelen:

- a. het bieden van emotionele veiligheid
- b. het ontwikkelen van persoonlijke competentie
- c. het ontwikkelen van sociale competentie
- d. het overbrengen van waarden en normen

Deze doelen worden met behulp van 5 pedagogische middelen bereikt:

- leidster- kind interactie
- binnen en buiten ruimte
- groepsprocessen
- activiteiten
- spelmateriaal

a. Het bieden van emotionele veiligheid.

Doel:

Wij vinden het belangrijk dat we de kinderen een veilige basis, een "thuis" kunnen bieden. Een plek waar ze zich kunnen ontspannen, ontwikkelen en zichzelf kunnen zijn. We benadrukken een open en eerlijke sfeer en willen een aanvulling bieden op de thuissituatie.

Middelen:

Leidster-kind interactie

Voor een goede ontwikkeling van het kind is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Een kind ontwikkelt zich het beste als het zich geborgen voelt. Als de omgeving hem/haar zekerheid biedt. Kinderopvang Thornerkwartier is een kleine organisatie, met 2 groepen; 1 dagopvanggroep van maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, genaamd 't Molentje en 1 peutergroep voor 2 en 3 jarigen genaamd De Mallemolen, met maximaal 14 peuters. Per groep zijn er twee vaste groepsleidsters aanwezig en afhankelijk van de groepssamenstelling ook een derde. Wanneer er in de groep van 't Molentje minder kinderen zijn en ook de peutergroep geopend is, kan het voorkomen dat er maar 1 leidster wordt ingeroosterd. In dat geval is de manager achterwacht. Zij is op de locatie aanwezig of kan binnen 10 minuten aanwezig zijn. De leidsters werken volgens een vast rooster zodat de kinderen altijd dezelfde leidster zien. De leidster behandelt de kinderen met respect, naar hun eigenheid en karakter. Zij is oplettend, kijkt naar signalen van het kind en speelt in op zijn behoeften. Vanuit deze basis is het kind in staat zijn ontdekkingstocht te beginnen waarbij hij weet dat hij terug kan vallen op een veilige thuishaven. Om deze veiligheid te bieden geven wij de kinderen liefde en aandacht, luisteren en kletsen we met ze. Als het nodig is geven we de kinderen ruimte en juist rust.

Binnen – buitenruimte

Veiligheid binnen de ruimtes vinden wij belangrijk. Een grote ruimte kan bedreigend zijn voor een kind. Wij richten de groepsruimten zo in dat er afgescheiden en knusse hoeken zijn, zoals een bouwhoek en poppenhoek. De kinderen kunnen zich hier terugtrekken of verstoppen. Dit biedt uitdaging voor het kind en geeft hem de gelegenheid om alleen te kunnen spelen.

Bij baby's wordt gelet op oogcontact: in een hoge box of dichtbij de leidster in een wipstoel of op een kleed. Hierbij wordt gelet op de drukte van de groep. Als er

veel kinderen op de grond spelen, kan de hoge box voorkeur hebben. Hoe bekender de ruimte en de materialen, hoe veiliger een kind zich voelt en beter tot zijn recht komt. Het speelgoed wordt daarom altijd op dezelfde plaatsen terug gezet. Aangrenzend aan de groepsruimte is er een afgesloten speelplaats, zodanig ingericht dat voor alle kinderen van 0 tot 4 jaar er iets te beleven en ontdekken valt.

Groepsprocessen

Het bieden van een vaste dagindeling en structuur zijn van belang voor de emotionele veiligheid van een kind. Vaste momenten op een dag voor eten, drinken, verschonen en slapen geeft herkenning. Ook hierbij blijven we kijken naar de leeftijd en behoefte van ieder kind als individu. Tussen de vaste momenten van de dagindeling kan er vrij gespeeld worden of we bieden activiteiten aan. Gedurende de schoolweken is er voor de 2 en 3 jarigen de mogelijkheid om van de basisgroep naar de peutergroep te gaan. In de peutergroep wordt een speciaal programma geboden voor de peuters, met meer uitdaging en activiteiten die bij hun leeftijd past. Zo worden de kinderen spelenderwijs voorbereid op de basisschool. Vanaf de tweede verjaardag kunnen kinderen van de dagopvang 's ochtends naar de peutergroep.

Voordat ze definitief naar de peutergroep gaan, beginnen we met oefenen, met de leidster gaan ze kijken in de peutergroep, wanneer ze het leuk vinden mogen ze alvast iets langer blijven om zo een stukje van de ochtend mee te maken, wanneer dit volgens de leidster/kind ratio kan. Ook spelen de kinderen die al bijna naar de peutergroep mogen buiten samen met de peutergroep, onder begeleiding van de eigen leidster.

Voor meer informatie over het peuterprogramma, verwijzen we u naar het pedagogisch handelen van peutergroep De Mallemlen. In dagopvang 't Molentje worden dezelfde thema's gehanteerd als in de peutergroep, uit het baby en peuterprogramma Peuterplein.

In de peutergroep zijn de thema's speciaal gericht op de 2 en 3 jarigen, terwijl in dagopvanggroep 't Molentje ook de baby's en dreumesen worden betrokken bij de thema's.

Vaste dagmomenten

7.30-9.00 brengen van de kinderen (vrij spelen)

8.30 de twee en driejarige kinderen met een flexplek worden naar de peutergroep gebracht (indien er plek is) waar ze deel kunnen nemen aan een speciaal VVE peuterprogramma. (zie pedagogisch handelen peutergroep De Mallemlen)

8.45- 9.20 themagerichte activiteiten in kleine groepjes.

9.20 samen opruimen.

9.30 Aan tafel, gesprekje met de kinderen over het thema, liedjes zingen, boekje lezen, daarna wordt er fruit gegeten en water of sap gedronken

10.00 toiletbezoek en verschoning (slapen/rusten 1-jarigen die dit nog nodig hebben)

10.15 activiteit (wanneer het weer het toelaat gaan we buiten spelen)

11.20 opruimen en handen wassen

11.30 samen broodmaaltijd eten

12.30-14.30 verschoning/slapen/rusten

13.00-15.00 de twee en driejarige kinderen worden, na hun slaapje, naar de peutergroep gebracht waar ze deelnemen aan een speciaal VVE peuterprogramma. (zie pedagogisch handelen peutergroep De Mallemlen)

15.00 drinken en een cracker of rozijnen eten

15.30 activiteit, dit kan buiten spelen zijn, knutselen, spelletje spelen, vrij spel

16.30 samen op ruimen

16.45 aan tafel; soepstengel eten, boekje lezen of liedjes zingen

17.00-18.00/18.30 ophalen van de kinderen (vrij spelen)

Voor de kinderen tot 1 jaar houden we zoveel mogelijk het eet en slaapritme aan van thuis. Voor deze kinderen houden we een dagboek bij dat iedere dag mee naar huis gaat, zodat de ouders hierin aan kunnen geven wat de actuele thuissituatie is, zodat de pedagogisch medewerkers hierop dagelijks in kunnen spelen.

Activiteiten

Bij een activiteit houden we in de gaten of een kind wel of niet mee wil of durft te doen. We dagen ze uit, wil een kind niet, dan respecteren we dat. Een kind mag ook van een afstand meekijken en het misschien een volgende keer proberen. De volgende activiteiten worden o.a. aangeboden: knutselen, voorlezen, (kring)spelletjes, puzzelen, bouwen etc. Dit kan zowel individueel als gezamenlijk worden gedaan.

Spelmateriaal

Een kind krijgt op bepaalde momenten ook de vrijheid om zelf een activiteit te ondernemen. Alles kan gepakt of gevraagd worden. In de ruimte staat een open kast met (spel)materialen die de kinderen zelfstandig kunnen pakken en een kast waar alleen de leidsters (spel)materialen uithalen. Kleine materialen zoals lego/duplo en insteekmozaïek, maar ook scharen en prikpenen staan in een afgesloten kast of in de berging bij de peutergroep zodat de jonge kinderen er niet zelfstandig bij kunnen. Ieder kwartaal wordt het spelmateriaal in de open kast omgewisseld, zodat er weer nieuw spel ontstaat.

Stamgroep verlaten:

Peuters verlaten, (wanneer ze twee worden en nog niet kunnen doorstromen naar De MalleMolen) de stamgroep om deel te nemen aan het peuterprogramma in De MalleMolen, tijdens de middag, of tijdens de ochtend wanneer er nog plek beschikbaar is bij De MalleMolen. Ouders tekenen hiervoor een verklaring. Wij voeren een open-deuren beleid, zodat kinderen de gelegenheid hebben om in andere ruimtes te spelen, wanneer zij daar behoefte aan hebben. Zo kan het voorkomen dat we de 0-4 jarigen groep opsplitsen en met een groepje in de peuterruimte gaan spelen, naar de speelzaal gaan, een wandeling maken, of een boodschap gaan doen.

b. Ontwikkelen van persoonlijke competentie

Doel:

Het is belangrijk voor een kind om de mogelijkheid te krijgen vaardigheden te ontwikkelen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de sociale ontwikkeling (hier gaan we in het volgende hoofdstuk verder op in), het leren van taal, de motorische ontwikkeling (klimmen, springen, kruipen etc.) en cognitieve vaardigheden (spelletjes, fantasiespel)

Middelen

Leidster-kind interactie

Als leidster biedt je de gelegenheid om een kind bij deze ontwikkelingen te ondersteunen en hem te helpen waar nodig is. Wij zien de kinderen als eigen persoonlijkheden, ieder kind ontwikkelt zich op een andere manier. Hierdoor zie je waarin je het kind kunt stimuleren. Dit stimuleren doen we o.a. door de volgende voorbeelden:

- grenzen ontdekken en verleggen van wat een kind kan, wil of durft
- ingaan op initiatieven van een kind
- oefenen, stimuleren waar een kind goed in is of wat hij graag wil kunnen
- helpen bij het verkennen van eigen mogelijkheden

We doen dit alles d.m.v. veel bevestigingen, beloningen en complimenten te geven, zowel verbaal als non-verbaal. Doordat je als leidster complimentjes geeft, zie je dat het kind meer zelfvertrouwen krijgt.

Binnen-buitenruimte

De binnenruimte is zo ingedeeld dat je op elke plek iets anders kunt ontdekken. Zo kan een kind zich optimaal ontplooiën. Er is een ruimte voor de jongste kinderen en een ruimte voor de peuters. Door als leidster goed te kijken naar het kind en door veiligheid te bieden kun je stap voor stap de persoonlijke competenties stimuleren en ontwikkelen. Aangrenzend aan beide groepsruimtes is er een eigen afgesloten buitenspeelruimte waar de kinderen de mogelijkheid hebben om te rennen, te klimmen, te fietsen of om met zand te spelen. Aan de andere kant van het gebouw bevindt zich de openbare speeltuin, wanneer de groepssituatie dit toelaat, maken wij ook daar gebruik van. Daar kunnen de kinderen naar hartenlust wippen, schommelen, klimmen en klauteren. Wanneer het weer het niet toelaat om buiten te spelen, hebben we de beschikking over de speelzaal welke naast de kinderopvangruimtes is gesitueerd.

Groepsprocessen

Op de dagopvang wordt gewerkt met een verticale groep van maximaal 16 kinderen (0-4 jarigen). In de praktijk is de groepsgrootte 12 kinderen. Soms hebben kinderen uit de BSO behoefte om in de dagopvanggroep te komen spelen, bijvoorbeeld als ze net 4 zijn geworden of om met hun broertje of zusje te kunnen spelen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen die mogelijkheid hebben. Dit kunnen we alleen doen wanneer de leidster/kind ratio en de groepsgrootte dit toelaat. Ouders zijn hiervan op de hoogte en gaan hiermee akkoord. Hierdoor kunnen de jonge kinderen leren van de ouderen en andersom. Wij leren de kinderen respectvol naar elkaar te zijn en stimuleren ze om met elkaar te spelen en elkaar te helpen. Door gezamenlijke activiteiten ontwikkelen we spelenderwijs verschillende aspecten van de persoonlijke ontwikkeling. Deze verschillende aspecten beschrijven we in de volgende twee middelen.

Activiteiten

We besteden tijdens activiteiten aandacht aan zowel de fijne als de grove motoriek zoals verven met een kwast, bouwen met blokken, vormen in de juiste opening doen, maar ook fietsen, rennen, met ballen rollen, etc. We geven ieder kind voldoende mogelijkheden voor eigen initiatief. Cognitieve vaardigheden stimuleren we bijvoorbeeld door verkleedspellen en verdwijn/verschijn spelletjes. Dit is om hun fantasie en geheugen te ontwikkelen. We praten veel met de kinderen en de baby's, benoemen handelingen die we verrichten en lezen de kinderen voor. Dit verruimt de woordenschat en hierdoor leert een kind op een goede manier communiceren.

Spelmateriaal

Wij bieden voldoende en verschillend spel materiaal voor iedere leeftijdscategorie. Het spel moet kunnen uitdagen tot ontwikkeling. Als kinderen uitgekeken raken op speelgoed, wordt er geruild met speelgoed dat opgeslagen is. Ook wordt er regelmatig nieuw speelgoed aangeschaft. We bieden speelgoed aan op eigen niveau. Merken we dat een kind vaak met hetzelfde speelt dan stimuleren we het kind om ook met ander speelgoed te spelen, zodat ook andere facetten van de ontwikkeling gestimuleerd worden. Zo zal een kind wat alleen in de poppenhoek speelt gestimuleerd worden om ook eens in de bouwhoek te spelen.

c. Ontwikkelen van sociale competentie.

Doel:

Wij willen de kinderen sociale kennis en vaardigheden meegeven. Dit wil zeggen: leren zich in een ander te verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen.

Middelen:

Leidster-kind interactie

Hierin vinden wij het belangrijk om te letten op de contacten tussen de kinderen onderling van dezelfde en/of verschillende leeftijden. Juist in een verticale groep letten we er op dat we één groep vormen en ze van elkaar kunnen leren. Zo zullen we ze helpen waar nodig is. We leren ze om voor zichzelf op te komen en dit dan op een juiste manier te verwoorden. Dit doen we door het voor te doen, dan samen en later alleen. Als leidster hebben we een voorbeeldfunctie.

Binnen-buitenruimte

We zorgen dat er in de binnen en buitenruimte plekjes zijn waar de kinderen samen kunnen spelen, maar ook waar ze zich even kunnen terugtrekken. We maken heldere afspraken, zodat de kinderen samen leren om gaan met de ruimte. Bij het buiten/binnen spelen kunnen ook de kinderen van de buitenschoolse opvang aanwezig zijn. Op die manier hebben de kinderen meer mogelijkheden in het zoeken naar andere speelgenootjes. Bovendien kunnen ze spelen met broertjes en/of zusjes.

Groepsprocessen

Een baby haalt vooral plezier uit de contacten met de leidsters, maar kan ook genieten van het kijken naar spelende kinderen. Vanaf ongeveer een jaar gaan kinderen naast elkaar spelen en elkaar bekijken. En weer later gaan ze echt met elkaar spelen. Ze zullen dus veel van elkaar leren. Daarom verwoorden wij het gedrag van kinderen ook steeds. We laten ze oog krijgen voor het verdriet van een ander kind. We betrekken de kinderen bij het troosten van elkaar. We leren de kinderen op hun beurt te wachten en elkaar te helpen. De oudere kinderen geven we meer verantwoordelijkheid door ze de leidster te laten "helpen". Door deze aspecten maken we het kind bewust dat het deel uitmaakt van een groep.

Activiteiten

We bieden de kinderen verschillende activiteiten aan met wisselende samenstelling van groepsgrootte. Onder activiteiten verstaan we o.a. samen eten, naar het toilet gaan, knutselen, zingen en kringspelletjes. De kinderen leren veel van elkaar door bijvoorbeeld naar elkaar te luisteren, leren delen en omgaan met emoties in situaties van plezier, conflict, verdriet of boosheid. We kijken welke kinderen er met elkaar spelen en of er een keer met een ander gespeeld kan worden. Wanneer we kinderen in groepjes verdelen houden we ook rekening met de mogelijkheden en behoeftes van het kind. Juist dan kunnen ze weer nieuwe vaardigheden leren als het gaat om sociale competenties.

Spelmateriaal

Er is spelmateriaal aanwezig voor zowel individueel als voor gezamenlijk spel. Het materiaalaanbod is uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht. Ook met materiaal zullen we samen moeten leren delen en spelen. Hierin begeleiden we het kind van jongs af aan. We zullen erbij gaan zitten en het voordoen. Zo kunnen ze samen een treinbaan maken en samen bouwen met de duplo of met de auto's. Buiten kunnen ze samen op de duo-fiets of samen in het huisje of zandbak spelen. Het spel moet in dit verband aanzetten tot gezamenlijk ervaren van plezier, pret en succes.

d. Het overbrengen van normen en waarden.

Doel:

Waarden zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Zoals bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Waarden veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften over hoe men zich hoort te gedragen. Ook tussen de kinderen speelt voortdurend wat hoort en niet hoort. We leren de kinderen de regels, maar ook de cultuur van de maatschappij.

Middelen:

Leidster-kind interactie

Wij als leidsters willen een kind leren wat wel en wat niet mag; wat gewenst gedrag is. Daarbij houden we rekening met ieder zijn gedrag, karakter, beperkingen, religie en cultuur. We zullen dat verbaal uiten, zoals: op gedrag aanspreken en omdraaien in gewenst gedrag, uitleg geven bij het handelen en consequent blijven. Maar ook door het goede voorbeeld te tonen, zoals niet gooien met speelgoed, niet op de tafel zitten en op elkaar wachten met eten. Kinderen wordt geleerd naar elkaar te luisteren. Als het ene kind het andere kind (bewust) pijn doet, worden beide kinderen erbij gehaald. Het kind met pijn/verdriet wordt geleerd voor zichzelf op te komen, door te zeggen dat hij dat niet wil en waarom niet. Het andere kind wordt door de leidster gewezen op het verdriet van de ander. Tijdens de interactie benoemt de leidster de emoties en houdt rekening met de individuele ontwikkeling van beide kinderen.

Binnen-buitenruimte

Zo zijn er afspraken over wat wel en niet mag in de verschillende ruimtes. In de groep mag niet gerent worden en na het plassen moet je je handen wassen. We leren het kind om zorg te dragen voor de ruimtes en de daarbij behorende spullen, zoals opruimen.

Groepsprocessen

We leren een kind om te functioneren in een groep. Zoals elkaar geen pijn doen, op je beurt wachten, rekening houden met elkaar en we leren de kinderen respect te hebben voor elkaars normen en waarden. Er zijn ook gebeurtenissen in en buiten de groep die je samen bespreekt en deelt. Zoals bij de geboorte van een broertje of zusje. Het kind mag erover vertellen en kan bijvoorbeeld beschuit met muisjes trakteren. Ook verjaardagen van de kinderen worden gevierd. 's Ochtends wordt verteld wie er jarig is. Het kind krijgt speciale aandacht, er wordt een verjaardagskroon gemaakt en er wordt natuurlijk gezongen. De kaarsen mogen uitgeblazen worden en daarna wordt er getrakteerd.

Activiteiten

We bieden kinderen thematische activiteiten aan zoals de lente, zomer, herfst, winter, etc. We geven aandacht aan culturele/religieuze gebeurtenissen. Verder spelen we in op wat de kinderen meemaken, gezien hebben of hoe ze zich voelen. We geven hier uiting aan d.m.v. met elkaar erover te praten, knutselen, voorlezen, kringspelletjes.

Spelmateriaal

Sommige spelmaterialen zijn een weerspiegeling van het alledaagse. In de poppenhoek kunnen kinderen met het servies spelen. We stimuleren ze bijv. om met het servies op de juiste manier om te gaan zoals in het dagelijkse leven ook gebeurt. Er zijn verkleedkleden om een rollenspel te doen. We dragen zorg voor het materiaal door er niet mee te gooien of er op te gaan staan. We letten er ook op dat het speelgoed weer op de juiste plek wordt teruggezet. Zo blijft het langer mooi, compleet en biedt meer uitdaging!

Veilig slapen:

Als kinderopvangorganisatie streven wij ernaar om alle kinderen te laten slapen op de slaapkamer in een goedgekeurd bed. De leidsters dragen dit (advies/deze visie) ook over naar de ouders. Voor jonge baby's die nog moeten wennen aan het slapen in een bed op de slaapkamer en hierdoor moeilijk tot slaap komen, is er een (baby)wieg waarin zij op de groep te slapen gelegd kunnen worden. De wieg heeft spijlen rondom, is getest en goedgekeurd volgens de norm EN 716-1/2.

Belangrijke afspraken omtrent slapen in een wieg:

- de wieg is uitsluitend geschikt voor jonge baby's.
- de wieg wordt alleen gebruikt als overgang om ze zo snel mogelijk te laten wennen aan het slapen in een bed op de slaapkamer, (slapen in een bed op de slaapkamer blijft ons uitgangspunt).
- de leidsters laten ze iedere keer oefenen om uiteindelijk te slapen in een bed.
- de wieg staat bij gebruik in de groepsruimte, zodat de leidsters hier continu zicht op hebben.

Vaste gezichten en Mentorschap

Vaste gezichten:

Wij zijn een kleine organisatie en werken alleen met vaste medewerkers op de groepen. Dit geeft rust en regelmaat en een vertrouwd gevoel voor kinderen, ouders en leidsters.

In de dagopvanggroep zijn twee leidsters over de hele week zodanig ingeroosterd dat altijd één van hen aanwezig is. Zij zijn de vaste gezichten op deze groep.

Naast deze twee vaste gezichten worden een tweede en derde leidsters ingeroosterd, ook volgens een vast rooster. Deze leidsters zijn ook werkzaam op de peutergroep. Door hen ook op de dagopvanggroep in te roosteren zijn zij al vertrouwd voor de kinderen op het moment dat zij 's ochtends naar de peutergroep gaan om mee te doen aan het peuterprogramma Peuterplein.

Op deze manier kunnen we er voor zorgen dat tijdens ziekte en vakantie altijd een vervangende leidster kan worden ingeroosterd die bekend is bij de kinderen. Wij streven ernaar om het vaste criterium voor de 0-jarigen zoveel mogelijk na te leven, maar kunnen bij omstandigheden als ziekte en vakantie dit niet altijd garanderen, maar door bovenstaande werkwijze zal er altijd een bekend gezicht werkzaam zijn op de groep.

Mentor:

Ieder kind krijgt bij plaatsing een mentor aangewezen. Zes weken voor de definitieve plaatsing worden ouders middels de plaatsingsmail geïnformeerd wie de mentor van hun kind wordt en wanneer ze kennis kunnen komen maken. In de eerste kennismaking zal de mentor ouders en kind rondleiden en informeren over de dagelijkse gang van zaken bij 't Molentje en wat het mentorschap inhoud. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders, zij voert de observaties en registraties uit en voert gesprekken met ouders (drie maanden na plaatsing, rond de tweede, derde en voor vierde verjaardag. Wanneer hier aanleiding voor is wordt tussendoor een gesprek gepland. Ook kunnen ouders een extra gesprek aanvragen.

Wanneer het kind twee jaar wordt, gaat het wanneer er plek is naar de peutergroep De MalleMolen. Op dat moment wordt het mentorschap overgedragen aan een leidster van de peutergroep.

Wanneer het kind nog niet de hele dag geplaatst kan worden in de peutergroep, kan het in ieder geval 's middags deelnemen aan het peuterprogramma.

Wanneer het kind ook naar de BSO gaat als het vier jaar wordt, wordt het mentorschap overgedragen naar een leidster van de BSO-groep.

Het volgen en vastleggen van de ontwikkeling

De leidsters in de dagopvang hebben veel ervaring met het werken met baby's en hebben in 2020 een speciale scholing gevolgd voor het 'werken met baby's.

In de groep wordt gewerkt volgens het baby en peuterprogramma Peuterplein, waarbij het leren van de Nederlandse taal centraal staat. (Zie ook het ped. handelingsplan De Mallemolen)

Zowel in de dagopvanggroep als de peutergroep wordt met hetzelfde thema gewerkt. Doordat sommige leidsters zowel in de dagopvanggroep als de peutergroep werken is er een goede afstemming, de thema's en het programma worden voor beide groepen gezamenlijk voorbereid.

Het programma Peuterplein sluit aan bij wat jonge kinderen leuk vinden en bij wat zij dagelijks meemaken. Thema's staan centraal in het programma op de groep. Samen maken de kinderen allerlei dingen mee. Verder wordt er veel voorgelezen uit mooie prentenboeken. Zo leren de kinderen taal te begrijpen (luisteren) en te spreken.

Middels het observatie en registratie systeem KIJK wordt de ontwikkeling van ieder kind gevolgd en vastgelegd. De mentor bespreekt dit vervolgens met de ouders in een ouders oudergesprek. Wanneer nodig verwijzen wij ouders door naar het CJG of het consultatiebureau

VVE:

Vanuit de overheid worden in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid gelden beschikbaar gesteld voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doel hiervan is om kinderen al op jonge leeftijd zodanig te ondersteunen dat zij zonder achterstand op de basisschool kunnen starten. Het accent ligt op de taal- sociaal-emotioneel- , cognitief- en motorische ontwikkeling en krijgen in de VVE aanpak nadrukkelijk aandacht.

Iedere gemeente maakt zelf een keuze welke partij deze VVE gaat uitvoeren. De gemeente Maasgouw vindt dat alle kinderen moeten kunnen profiteren van Voor- en Vroegschoolse educatie. Daarom zijn wij in 2012 begonnen met een scholingstraject waaraan alle medewerkers van de kinderopvang meedoen. Zo wordt ernaar gestreefd om een verantwoord peuterprogramma aan te bieden. Onder begeleiding van BCO (onderwijs en advies) is het VVE programma in 2013/2014 op verantwoorde wijze geïmplementeerd. Jaarlijks wordt een nieuw scholingsplan gemaakt en vindt bijscholing plaats, waar alle leidsters aan deelnemen om zo de kwaliteit te borgen voor de toekomst. Wij benadrukken dat dit alles spelenderwijs gebeurt, volgens drie- of vier wekelijkse thema's. De ouders worden geïnformeerd over de actuele thema's en krijgen tips over o.a. voorlezen en spelen met jonge kinderen. Door de gemeente Maasgouw worden extra gelden beschikbaar gesteld voor zogenoemde doelgroepkinderen volgens onderstaande definities en waarvan de ouders geen tweeverdieners zijn.

- Kinderen waarvan de thuistaal anders dan Nederlands is
- Kinderen die extra zorg nodig hebben op basis van een door het consultatiebureau of peutergroep geconstateerde vertraagde taal- of spraakontwikkeling of vertraagde of verstoorde sociaal-emotionele ontwikkeling.

Deze peuters krijgen een VVE-indicatie, nemen minimaal 10 uur deel aan het peuterprogramma in de peutergroep en worden zo extra gestimuleerd in hun ontwikkeling. (Zie het ped. handelingsplan De Mallemolen)

KIJK:

Wij vinden het belangrijk te zorgen voor een goede overgang naar het basisonderwijs en voor een goede aansluiting met voorzieningen zoals het consultatiebureau. Daarom worden alle kinderen in de dagopvang gevolgd met het observatie- en registratiesysteem KIJK.

KIJK is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen. De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren en registreren van KIJK. De ontwikkeling van de kinderen worden geobserveerd en geregistreerd, rond de eerste, tweede, derde- en voor de vierde verjaardag. Vanaf het moment dat het kind ook naar de peutergroep gaat wordt de observatie/registratie gedaan door de mentor die voor dit kind is aangewezen vanuit de peutergroep. Deze observatie wordt vervolgens besproken met de leidster van de dagopvanggroep. Met de ouders worden gesprekken gepland rond, drie maanden na plaatsing de tweede, derde en voor de vierde verjaardag. Als blijkt dat er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind, zal de mentor in eerste instantie haar bevindingen bespreken met de ouders. Daarnaast zal zij de bevindingen bespreken met de leidinggevende. Vervolgens zal gezamenlijk een plan van aanpak worden opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd. Als dit plan niet het beoogde doel heeft bereikt, kan na overleg met de ouders en de leidinggevende een externe deskundige worden ingeschakeld.

Ook met de verpleegkundige van het consultatiebureau is regelmatig contact. Wanneer de ouders hiervoor toestemming geven kan zij ook worden betrokken bij het plan van aanpak. Dit beleid wordt vanuit de gemeente Maasgouw gestimuleerd, zo is er een nauwe samenwerking ontstaan tussen het kinderdagverblijf, basisschool, consultatiebureau en CJG en ontstaat een doorgaande lijn in het overzicht van de ontwikkeling van het kind.

Protocol Signaleren Zorgkinderen:

Door training en ervaring kan de leidster problemen en afwijkend gedrag van jonge kinderen en peuters signaleren. Tijdens één van de pedagogische besprekingen wordt jaarlijks een studie/cursusavond over dit onderwerp ingepland. Soms, door verschillende redenen, gaat de ontwikkeling van het kind niet goed. De ontwikkeling kan door omgevingsfactoren, karakter of (medische) afwijking een achterstand oplopen. Kinderen kunnen dit op verschillende manieren laten zien. Kenmerken kunnen zijn: gesloten, afwerend, lusteloos, ontevreden, gespannen, onzeker of onevenwichtig gedrag. Een kind dat zich prettig en op zijn gemak voelt is open, nieuwsgierig, levenslustig, tevreden, ontspannen, vol zelfvertrouwen en evenwichtig. Het observeren van het welbevinden en betrokkenheid van het kind kan een goed instrument zijn om het functioneren van het kind op de dagopvang of in de peutergroep beter en prettiger te laten verlopen. Na observeren en het verzamelen van signalen worden de ouders hierover ingelicht. In een observatie wordt een helder en duidelijk beeld beschreven van het kind.

Bij ons hebben alle beroepskrachten een VVE-cursus gevolgd. Vanuit deze cursus hebben ze geleerd alert te zijn op de ontwikkeling van de kinderen. De observaties gebeuren in de groep middels het KIIK-observatiesysteem. Ook hiervoor hebben de leidsters een scholing gevolgd. De observaties worden met alle leidsters besproken en vastgelegd in het KIIK-rapport van het kind. Zo wordt de ontwikkeling en vooruitgang van ieder kind afzonderlijk vastgelegd en gevolgd. Jaarlijks worden de beroepskrachten bijgeschoold voor het VVE-programma en hoe ze moeten werken met het KIIK-observatiesysteem. Deze scholing gebeurt samen met andere kinderdagverblijven, zodat ervaringen uitgewisseld kunnen worden met collega's. Op deze manier blijven ze op de hoogte van alle nieuwe ontwikkelingen en leren ze van elkaars ervaringen.

De mentor informeert de ouders over de ontwikkeling van hun kind. Wanneer er opvallende dingen zijn, worden deze vooraf in het team besproken. De leidinggevende kijkt dan ook mee en samen wordt besproken wat voor actie wordt ondernomen. Wij hebben veel contact met het consultatiebureau, wanneer wij een achterstand bemerken, verwijzen wij ouders door naar het consultatiebureau. Zij kunnen ouders dan verder begeleiden of deskundige hulp inschakelen. Wij hebben regelmatig een gesprek met onze vaste contactpersoon van het consultatiebureau. Ook de logopediste van het consultatiebureau komt dan mee. Zij bespreken de kinderen met de leidsters. Ouders geven hier vooraf toestemming voor. Door deze goede samenwerking blijven de lijnen kort en hebben wij direct contact als er een ontwikkelingsachterstand wordt geconstateerd bij een kind. Zo kan er direct professionele hulp worden geregeld indien nodig, dit gaat dan via het consultatiebureau die directe contacten heeft via de GGD. Wij spreken vervolgens een terugkoppelingsgesprek af, zodat wij op de hoogte blijven hoe de professionele hulp verloopt en hoe wij dit terugzien in de groep.

De verantwoordelijkheid ligt bij de leidster en de leidinggevende.

1. De leidsters maken zich zorgen over een kind
  - Waarover maak je je zorgen?
  - Het kind observeren en observaties vastleggen
  - Zorgen delen en bespreken met collega's tijdens kind bespreking

- Observaties in een gesprek voorzichtig voorleggen aan de ouders.
2. Handeling leidsters/leidinggevende
    - Contact houden met ouders/toestemming vragen voor overleg met contactpersoon consultatiebureau.
    - Inschakelen deskundigen : contactpersoon (verpleegkundige) consultatiebureau, bespreken in ZAT (zorg advies team) contactpersoon CJG
    - Ontwikkelingen en contacten vastleggen in rapportage.
    - Opstellen plan van aanpak/stappenplan
    - Bespreken met IB-er van basisonderwijs, eventueel observatie van IB-er(met toestemming ouders)
  3. Plan van aanpak
    - Observaties en informatie vastleggen
    - Verzamelen gegevens over probleem/zorg
    - Overleggen met ouders
    - Benaderen deskundigen betreffende voortgang/oplossing: contactpersoon consultatiebureau, contactpersoon CJG, intern begeleider school
    - Eventuele mogelijkheid doorverwijzing aangeven (PSW, integrale vroeghulp, MKD)
    - Mogelijkheid extra begeleiding vanuit psw op onze locatie.
  4. Nazorg
    - Specifieke informatie vroegtijdig doorgeven in overdracht naar basisonderwijs
    - Ook zorgdocumentatie aan ouders meegeven
    - Bespreken bij “warme overdracht” basisschool
    - Bij informatievraag zorginstelling: informatie doorgeven , zorgdocumentatie en observatieformulier.
    - Terugkoppelingsgesprek over het verloop van de professionele hulp.
    - Mogelijkheid bij wachtlijst dat het kind eventueel langer op de peutergroep kan blijven.

Drie uursregeling

Gedurende de dag zijn er momenten dat er minder kinderen wakker zijn, of pas later gebracht worden. Op die momenten kunnen wij afwijken van de leidster/kind ratio.

Bij ons wordt afgeweken van de leidster/kind ratio op:

Maandag t/m vrijdag : van 7.30 tot 8.30 uur en van 12.00 tot 14.00 uur.

Tot slot.

Stichting Kinderopvang Thornerkwartier hanteert voor de dagopvang 't Molentje dit handelingsplan. Dit plan wordt ten minste twee keer per jaar (in maart en oktober) besproken en geëvalueerd met alle pedagogisch medewerkers en het MT-team (beleidsmedewerkers/coaches, directrice en administratief medewerker) en indien nodig aangepast. Als er wijzigingen doorgevoerd worden in het plan zorgt de beleidsmedewerker hiervoor, daarna wordt het opnieuw gelezen en beoordeeld door de pedagogisch medewerkers, het gehele MT-team en de oudercommissie. De laatste evaluatie en aanpassingen zijn in november 2021 gedaan en geaccordeerd op 20 december 2021. Verder worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd als beschreven in het pedagogisch beleidsplan Stichting Kinderopvang Thornerkwartier.